

**Stanowisko Rady Ochrony Pracy
w sprawie współdziałania w przedsiębiorstwie służby bhp i społecznej inspekcji
pracy w celu zapewnienia realizacji zadań pracodawcy
wynikających z Kodeksu pracy**

W dniu 19 marca 2018 r. Rada Ochrony Pracy wysłuchała informacji na temat współdziałania w przedsiębiorstwie służby bhp i społecznej inspekcji pracy, przedstawionych przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP oraz Państwową Inspekcję Pracy.

W informacji przedstawionej przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP zwrócono uwagę na zadania służby bhp oraz społecznych inspektorów pracy określone w przepisach prawa, wskazując na ich komplementarność. Podkreślono także, że jednym z zadań służby bhp jest współdziałanie ze społeczną inspekcją pracy. Przedstawiono wyniki badań, zgodnie z którymi współpraca między służbami bhp i społecznymi inspektorami pracy jest oceniana jako dobra lub bardzo dobra przez ponad 80% osób należących do tych formacji. Jednak zakres tej współpracy jest na ogół ograniczony do kwestii formalnych, wynikających z przepisów prawa.

Spółeczni inspektorzy pracy są postrzegani w przedsiębiorstwie jako reprezentanci interesów pracowników. Mogą oni zatem wraz ze wspierającymi ich związkami zawodowymi odgrywać istotną rolę w działaniach ukierunkowanych na poprawę warunków pracy. Brak jednoznacznych przepisów o doksztalcaniu społecznych inspektorów pracy powoduje jednak, że często nie mają oni wiedzy dostatecznej do realizacji swoich zadań.

Z informacji przedstawionej przez Państwową Inspekcję Pracy wynika, że społeczna inspekcja pracy działała jedynie u niewielkiej liczby pracodawców (w 2015 r. było to 2,7% kontrolowanych pracodawców, w 2016 r. – 2,1%, a w 2017 r. – 2,4%). Przepisy ustawy o społecznej inspekcji pracy są na ogół przestrzegane, a ponad 90% zaleceń i uwag społecznych inspektorów jest realizowanych przez pracodawców. Wspierając działania społecznej inspekcji pracy, Państwowa Inspekcja Pracy przeszkoliła w ciągu ostatnich 3 lat ponad cztery tysiące społecznych inspektorów. Prowadzi także od wielu lat konkurs na najaktywniejszego społecznego inspektora pracy.

Oceniając funkcjonowanie służby bhp na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2015 r. Państwowa Inspekcja Pracy stwierdza, że do najczęstszych nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu należą: brak okresowych analiz stanu bhp (w 38% kontrolowanych zakładów), nieprawidłowości związane z kontrolą przestrzegania przepisów i zasad bhp na stanowiskach pracy (w 17%

zakładów), nieprzedstawienie propozycji rozwiązań technicznych i organizacyjnych dotyczących zapobiegania zagrożeniom (w 15% zakładów). Szczególnie niepokojący jest fakt, że w 2017 r. aż 57% kontrolowanych pracodawców nie utworzyło służby bhp bądź nie powierzyło pełnienia zadań tej służby specjalistom spoza zakładu lub upoważnionemu pracownikowi zatrudnionemu przy innej pracy. Stanowi to poważne naruszenie prawa i będzie wpływało na pogorszenie stanu bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia pracujących.

Przedstawione informacje wskazują na:

- 1) konieczność systemowych kontroli Państwowej Inspekcji Pracy, egzekwujących funkcjonowanie służb bhp w przedsiębiorstwach,
- 2) potrzebę kontynuowania działań Państwowej Inspekcji Pracy ukierunkowanych na wspomaganie rozwoju kompetencji społecznych inspektorów pracy, w tym poprzez kontynuację ich szkoleń,
- 3) nieodzowność promowania dobrych praktyk w zakresie współdziałania służb bhp i społecznej inspekcji pracy, w szczególności przy ocenie ryzyka zawodowego oraz popularyzacji zagadnień bhp w przedsiębiorstwach.

**Przewodniczący
Rady Ochrony Pracy**

Poseł Janusz Śniadek

Warszawa, 15 maja 2018 r